

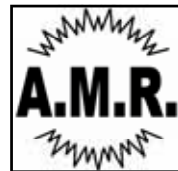
COLECȚIA TEZAU MACEDONEAN

1

TRADIȚII ȘI
OBICEIURI
MACEDONENE

Editura Macedoncanul
2008

Această carte este editată de
ASOCIAȚIA MACEDONENILOR DIN
ROMÂNIA

cu sprijinul
GUVERNULUI ROMÂNIEI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Tradiții și obiceiuri macedonene - din Urzicuța. -

București : Macedoneanul, 2008

2 vol.

ISBN 978-973-88227-6-4

Vol. 1. - ISBN 978-973-88227-7-1

398(497.17)

Redactor șef : DUMITRESCU Liana

Redactor : DUMITRESCU Constantina

Redactor și traducător: ROGOBETE C. Laura Elen

Redactor și traducător : MIHAJLOV Marjan

КОЛЕКЦИЈА МАКЕДОНСКО НАСЛЕДСТВО

1

МАКЕДОНСКИ
ТРАДИЦИИ
И ОБИЧАИ

Editura Macedoneanul
2008

Оваа книга е издадена од
ДРУШТВО НА МАКЕДОНЦИТЕ ОД
РОМАНИЈА

Со помош на
ВЛАДАТА НА РОМАНИЈА

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Tradiții și obiceiuri macedonene - din Urzicuța. -

București : Macedoneanul, 2008

2 vol.

ISBN 978-973-88227-6-4

Vol. 1. - ISBN 978-973-88227-7-1

398(497.17)

Редактор шеф: ДУМИТРЕСКУ Лиана

Редактор: ДУМИТРЕСКУ Константинаа

Редактор: РОГОБЕТЕ К. Лаура Елен

Редактор и преведувач: МИХАЈЛОВ Марјан

Tradiții și obiceiuri macedonene

Tradițiile macedonenilor din România păstrate de-a lungul vremilor se regăsesc și astăzi pe meleagurile Macedoniei și reflectă puternica credință în tradițiile ancestrale, creând o puternică legătură între etnicii macedoneni de pretutindeni, alungând orice neînțelegere provocată de pretenții absurde venite din partea celor care doresc să semene cu macedonenii.

Tradițiile și obiceiurile sunt puternic ancorate în viața noastră de zi cu zi și păstrează și stabilesc respectul pentru neamul din care facem parte. Diaspora macedoneană a păstrat aceste obiceiuri și tradiții cu respect pentru strămoși și a transmis generațiilor viitoare resursele spirituale ale neamului macedonean păstrate prin tradiții religioase sau laice, folclor, obiceiuri, artă culinară, etc.

Este legendar rolul Soarelui în viața macedonenilor, astru apreciat și iubit de toți cu sânge macedonean. Toate tradițiile transmise de străbuni au în centrul lor supremația Soarelui, care de cele mai multe ori este un prieten, este cel care dă viața și uneori este resursa în păstrarea veritabilelor bogății spirituale, credința în Dumnezeu și venerarea bogățiilor Pământului.

Aceste volume încearcă să vă arate puterea pe care o au tradițiile în viața de zi cu zi, în viața macedonenilor și subliniază sprijinul și iubirea Divină în păstrarea adevăratului tezaur al neamului macedonean – tradițiile și obiceiurile transmise de strămoși. Acestea, rămase nealterate sute de ani, dau naștere, rodesc în sufletul tuturor membrilor etniei comorile spiritualității macedonene. Păstrarea identității prin tradiție este unul din darurile primite de la strămoșii noștri, este și va rămâne comoara neamului macedonean.

Зачуваните традиции на македонците од Романија низ годините и денес се наоѓаат на македонско тло, остварувајќи силна вера меѓу народот, создавајќи силна поврзаност помеѓу етничките македонци, и отстранувајќи било какво недоразбирање произлезено од желбата на тие кои сакаат да бидат рамни со македонците.

Традициите и обичаите силно врежани во нашиот живот ја чуваат и засилуваат почитта кон македонскиот народ. Македонската дијаспора жи задржа овие обичаи и традиции со почит за нашиот народ и ги пренесе на идните генерации духовните вредности зачувани преку традициите, обичаите, културната уметност итн.

Пријателството на македонците со вредното Сонце, легендарно, почитувано и љубено од секогаш од нашиот народ. Доминантноста на Сонцето на македонците носи нови извори во зачувувањето на духовните богатства, вербата во Господ и вреднување на земните богатства.

Делата ја пресликуваат силата се претставува вредноста, вечната божествена љубов преку зачувувањето на македонското наследство. Традициите останати недопрени се постојана подлога за народот, чувар на народните ризници. Заштитата на идентитетот добиено преку пожртвуваноста на нашите предци, останува ризница на македонскиот народ.

CUPRINS

Peșitul	2
Logodna	4
Lada de zestre	8
Nunta	10

СОДРЖИНА

Стројници	1
Веридба	3
Чеиз	7
Свадба	9

ОБИЧАИ И АДЕТИ НА МАКЕДОНСКА СВАДБА

Додека нивните деца растеле, македонците се грижеле и за нивната идна фамилијарна судбина.

На свадби, игранки или седенки, родителите дознавале за врските кои ги имале своите деца. Тие следела да тој или таа со која е поврзано нивното чедо да биде од дбора фамилија, не мора да биде богата, туку да има здрави морални принципи.

Децата имале разбирање и ги слушале советите на родителите, ретко кога се случувало да не послушаат родителски совет.

Македонците по правило биле мудри луѓе и лесно ги распознавале луѓето. Затоа во сите случаи судбината им покаѓувало на помалку послушните деца дека родителскиот совет треба да се слуша, за потоа да нема да има каење.

Врската помеѓу децата се знаела, родителти молчешкум, биле сложни со тоа, па така кога оделе да ја бараат со стојници било мотив за веселба, тогаш родителите на младите ги договарале сите детали со што можат да им помогнат на младите.

Македонците претпочитале чисти бркови.

СТРОЈНИЦИ

Родителите на машкото придружени со блиски роднини оделе со стројници кај семејството на девојката, им навестувале претходно дека ќе одат

DATINI ȘI OBICEIURI DE NUNTĂ MACEDONENE

Începând încă din timpul copilăriei macedonenii erau preocupați de viitoarea soartă familială a copiilor lor.

La nunți, hore sau clăci, părinții vedeau sau aflau de prietenii pe care le legau fata sau băiatul lor. Ei doreau ca cel sau cea cu care se împrietenea fiica sau fiul lor să provină dintr-o familie bună, nu neapărat bogată, ci cu principii morale sănătoase.

Copii erau înțelegători și ascultau sfatul părinților, astfel încât extrem de rar se întâmpla ca sfaturile să nu le fie ascultate.

Macedonenii erau de regulă oameni înțelepți și citeau omul cu ușurință. De aceea, în toate cazurile, odată cu trecerea timpului soarta le dovedea copiilor că sfaturile părinților erau înțelepte și trebuiau luate în seamă la timpul lor.

Relația între copii fiind stabilită, părinții, tacit, erau de acord, astfel încât plecatul în pețit era un prilej de bucurie, acolo urmând ca ambele familii să stabilească tot ceea ce puteau face împreună pentru a ajuta tinerii.

Macedonenii preferau ca fii și fiicele lor să se căsătorească doar cu macedoneni.

PEȚITUL

Părinții băiatului însoțit de către rudele sale foarte apropiate mergeau în pețit la familia fetei pe care o anunțau înainte cu câteva zile că vor să vină să „le

да ја побараат девојката за свршеница на момчето.

На стројосување родителите на девојката никогаш не подготвуваат вечера за гостите, целиот разговор оди со чашка пијалок.

Младите се во центарот на вниманието и треба без срамење да кажат дали се бендисуват и се прашуваат какви планови имаат.

Кога ќе договорат, родителите среќни разговараат за се останато. Стројниците ги прашуваат родителите на девојката што чеиз ќе и дадат, дали ќе и дадат земја, дали чеиз, стока итн. Исто така родителите на момчето кажуваат дали мочето има куќа, колку земја има, добиток, земјоделски алатки и така натаму.

Се разговара за должноста на родителите на девојката да го дадат подарокот на кумовите, дар за свекрвата, за блиските и за останатите свадбари.

Откако сите ќе бидат сложни со се, се договораат за „невестата“. Родителите на девојката им нуделе на родителите на момчето „размена“. Размената се состоела во тоа што му се давало на момчето еден килим ткаен од волна во разбој од мајката на девојката, додека родителите на момчето и давале пари на невестата. Во оваа прилика се договарала и датата на веридбата. Размената можела да биде и во друга форма според можностите на семејствата.

Заминувале дома заедно со стројниците и следното утро свекрвата го вадела килимот од сватовите (размената) за да можат да видат и разберат соседите дека нивниот син ќе се жени.

ВЕРИДБА

Оваа веселба ја организирале родителите на

ceară fata”.

La pețit părinții fetelor nu servesc masă celor care vin, toate discuțiile având loc la un pahar cu băutură.

Tinerii sunt în centrul atenției și sunt puși fără ocolișuri să mărturisească dacă se plac și sunt întrebați de planurile pe care le au.

Aflând aceste lucruri, bucuroși părinții abordau pe rând diferite subiecte. Părinții fetei sunt întrebați de către pețitori ce zestre oferă fetei, dacă îi vor da pământ, dacă îi vor da ladă de zestre, animale etc. De asemenea părinții băiatului spun dacă băiatul are casa lui sau nu și cât pământ, fânețe, vie, animale, instrumente agricole oferă tinerilor.

Se vorbea despre obligația părinților fetei de a da darul de nași, darul pentru soacra mare, pentru rudele apropiate și meseni.

Fiind de acord cu toții în urma discuțiilor „aranjau” de mireasă. Părinții fetei ofereau părinților băiatului, „schimbul”. „Schimbul” nu era altceva decât un chilim frumos din lână țesut în război de soacra mică. Primind „schimbul” socrii mari ofereau miresei bani. Tot cu această ocazie se stabilea de comun acord data logodnei. Schimburile puteau fi și sub alte forme după posibilitățile familiilor care urmau să facă nunta.

Socrii mari cu rudele lor mergeau acasă, iar în dimineața următoare soacra mare punea chilimul (schimbul) de la socrii mici pe culme pentru a-l vedea vecinii și lumea. Astfel se afla că băiatul familiei respective se însoară.

LOGODNA

Această petrecere o organizau socrii mici,

девојката. Вредно се подготвувале затоа што на веридба учествувале роднините на зетот и роднините на невестата. Македонските семејства на село биле многубројни и на вакви збиднувања доаѓале сите да се веселат. Неделата на веридба се одлучувала и датата за свадба.

На денот на веридбата зетот заедно со семејството одел во домот на невестата.

Напоменавме погоре дека веридбата се прави кај невестата. Тоа било така затоа што од дамнина невестата не одела кај младоженецот дома се до денот на свадбата.

Роднините останувале да се веселата а момчето ја поканувал својата избраничка на оро. Ако свадбата била на село се одело и на гледање на свадбата.

Од поодамна неделите биле повод за веселба затоа што задолжително имало оро. Тогаш на селското оро се појавувале и младите парови кои одлучувале да се земат, водејќи се под рака селаните можеле да видат кое машко со која мома ќе се жени.

Веселбата на веридбата траела до после полноќ со кобзи, свирки, виолини, тапани итн. Таа вечер младите добивале многу подароци, работи кои им биле неопходни на почетокот на нивниот брак.

Датата за свадбата се одредувала исто така на веридбата. Свекорот ги договарал музикантите и готвачката (задолжена да готви се за свадбата).

По веридбата на договорен ден, свекорот и свекрвата со младоженците оделе во град или во поголемите места да ги облечат невестата и младоженецот, тие кои немале можност да ткаат дома убави носии за младоженецот и невестата

acest lucru cădea în sarcina acestora.

Pregătirile erau intense deoarece la logodnă participau și rudele ginereului și rudele miresei. Neamurile de macedoneni din satul nostru erau numeroase și la astfel de evenimente veneau cu mic cu mare pentru a se veseli. În duminica în care avea loc logodna se stabilea și data nunții. Logodna se făcea cu lăutari.

În ziua logodnei, ginerele împreună cu familia sa mergeau la mireasă acasă.

Aminteam mai sus că pregătirile de logodnă și petrecerea stau în sarcina socrilor mici. Nu se făcea logodna la ginere, deoarece în vechime mireasa nu călca peste pragul casei lui până la nuntă.

Neamurile rămâneau să petreacă, iar ginerele o invita pe aleasa inimii la horă în sat. Dacă se întâmpla să fie nuntă în sat mergeau puțin și la nuntă la privit.

În vremurile trecute duminicile bucurau existența oamenilor cu horele care aveau loc negreșit. Astfel că acolo cuplurile de tineri care hotărau să se căsătorească mergeau cu mare drag astfel că, văzându-i la braț, lumea afla ce băiat și ce fată din sat se vor nunti.

Petrecerea de logodnă trecea ca timp de cumpăna nopții în acordurile cobzarilor, fluierașilor, vioriștilor, toboșarilor ș.a.m.d. Acum mirii primeau multe cadouri, aproape tot ce le era necesar pentru începutul căsniciei, multe obiecte trebuincioase.

Data nunții fiind stabilită la logodnă, socrii începeau pregătirile de nuntă. Socrul mare tocmea lăutarii și cuinița (bucătăreasa care pregătea toată mâncarea pentru nuntă).

După logodnă, într-o zi stabilită de comun acord, socrii mari mergeau cu mirii la oraș sau în localitățile mai înstărite să îmbrace mireasa și mirele,

требало да и купат на невестата, невестински фустан, кондури и материјал за фустан за понеделник по свадба. Материјалот требало да биде или од свила или кадифен во зависнос од месецот во кој е закажана свадбата, а богатите ја кителе невестата со злато, на младоженецот му се купува костум, кондури и се што му треба за свадба.

ЧЕИЗ

Неколку дена пред свадбата по договор на родителите, се носи чеизот на невестата кај младоженецот натоварен на убаво накитена кочија. Донесувањето на миразот на невестата претставувало друг повод за добро расположение и веселба во обете семејства.

Младите оделе по миразот на невестата. Младите момчиња и девојки пееле и се веселеле по цел пат. Родителите на невестата се подготвуваат претходно и ги покануваат младите и роднините на вечера. Невестата клекнува на прагот на едно перниче со поглед кон зајдисонце и бара прошка од родителите, три пати вели „простете ми татко и мајко ако ви имам погрешено“ и им бакнува рака. Мајката ја зема ќерката во друга соба и со сновалката од разбојот го поминува низ градите три пати за да има лесно раѓање.

Кога чеизот се носи пред свадбата кај младоженецот тогаш невестата не оди кај него се до саботата на денот на свадбата.

Кога се товара чеизот врз него се качуваат деца и млади, а пак зетот дава пари да може да го земе чеизот.

cei ce nu aveau posibilitatea să țese în casă frumoasele costume ale mirelui și miresei ce erau cu totul și cu totul speciale. Îi cumpărau fetei: rochie de mireasă, pantofi și material de rochie pentru luna nunții. Materialul era fie din mătase, fie de stofă, depinde de perioada, de luna în care era fixată data nunții, iar cei bogați împodobeau mireasa cu aur. Îi cumpărau mirelui costumul de ginere, pantofii și tot ce le mai era tinerilor de trebuință pentru nuntă.

LADA DE ZESTRE

În săptămâna nunții, când stabilesc socrii între ei, se duceau la ginere acasă cu căruța cu cai frumos împodobiți, lada de zestre și lucrurile miresei. Aducerea zestrei miresei constituia un alt prilej de voie bună și bucurie în viața celor două familii.

Tinerii mergeau să ia zestrea fetei. Alaiul era format din fete și băieți care chiuiau și se bucurau tot drumul. Socrii mici se pregăteau și înainte de a da zestrea chemeau tinerii și rudele la masă. Mireasa se așeza pe prag cu fața spre răsărit pe un căpătâi și cerea iertare părinților de trei ori „Iertați-mă mamă și tată dacă am greșit cu ceva” și le săruta mâna părinților. Mama își invita fiica într-o cameră unde lua o suveică pe care i-o trecea prin sân de trei ori pentru a putea aduce pe lume copiii ușor.

Dacă zestrea se ducea la casa ginerelui înainte de nuntă, mireasa nu mergea pentru că așa cum v-am mai spus, ea nu avea voie să calce în casa acestuia până în sâmbăta nunții.

După așezarea lucrurilor de zestre în casa mirelui, părinții acestuia invitau tineretul din alai și rudele la masă.

Dacă zestrea se lua în sâmbăta nunții, la ginere

Откако ќе го наредат чеизот дома тогаш се повикуваат младите и соседите да го видат миоразот и на вечера.

СВАДБА

Една недела пред свадбата, свекорот испраќа двајца мажи блиски роднини со шише ракија низ село да канат на свадба. Тогаш шаферот ги кани на свадба младите момчиња и девојки.

Сабота пред свадба со ракија свекрвата ги кани соседите од на улица. На свадба се канат и тие кои ќе ги сретнеш на улица и по пат, може Господ ќе го пресретнеш.

Свекорот ги кани роднините, пријателите и соседите недела сите да бидат кај нив на свадба. Најпрвин оделе дома кај свекорот а потоа оделе на заедничката свадба. А таму има посебни места за гостите на свекорот.

Сабота, шаферката и другите млади оделе на чешма со една кофа. Им се придружува и зетот а неговите пријатели со музиката одат кај невестата да ја накитат короната.

Се се одвива со песна и веселба, се кити короната со јаболка, домашни колачи, сребрена трака слична со сребрениот прамен на невестата, мала марама и добро извезена од невестата ја прават короната како од бајки. Истата вечер шаферот и ги носите чевлите на невестата и и ги дава да ги проба, тогаш невестата се обидува да ја стави ногата в чевел и вели дека е голема, шаферот става ситни пари, повторно невестат пробува и повторно и е голема, шаферот става повеќе пари и тогаш кондурите и се точни. Овој

nu se mai punea masa, deoarece nunta era în plină desfășurare.

NUNTA

Cu o duminică înainte de duminica nunții socrul mare trimitea doi bărbați, rude apropiate, cu ulciorul cu rachiu prin sat să cheme lumea la nuntă. Tot atunci cumnatul de mână chema tineretul, fetele și băieții.

În sâmbăta nunții, soacra mare chema cu ulciorul vecinii de pe uliță.

Socrii mici își chemau rudele, prietenii la nuntă, invitându-i ca în duminica nunții să vină cu toți la aceștia acasă. Oamenii socrului mic veneau după obicei, erau poftiți la masă și numai după aceea plecau la nunta mare. Aici vor exista mese rezervate pentru oamenii socrului mic.

În sâmbăta nunții, seara, domnișoara de onoare și ceilalți tineri merg la fântână cu o găleată. Li se alătură și ginerele, iar alaiul însoțit de câțiva lăutari se îndreaptă spre casa miresei pentru a împodobi bradul.

Totul decurge în veselie, astfel că bradul împodobit cu mere, covrigi copti în casă, beteală argintie asemănătoare cu șuvița argintie de la coronița miresei, o maramă mică și foarte fină brodată de mireasă, fac ca bradul să fie ca desprins din povești. Tot în această seară cumnatul de mână îi aduce condurii miresei și i-i dă să-i încalțe, mireasa încearcă să bage piciorul în condur și se face că nu intră, atunci cavalerul pune bani mărunți în pantof, mireasa încearcă și tot nu intră, atunci cavalerul îi pune bani mai mulți și condurul i se potrivește. Acest ritual este păstrat până în zilele noastre deoarece reprezintă simbolul bogăției în noua familie.

ритуал и до денес е зачуван и претставува богатство во новото семејство.

По се ова зетот ја зема невестата кај него дома на заедничка свадба, до дома музиката и веселбата на младите одекнуваат по селските улици. На свадбата масите каде што ќе седат девојките и ергените се одделни од другите.

Свадбата продолжува до доцните часови по полноќ и кога луѓето се прибираат кон своите домови, младоженецот и младите ја испраќаат невестата до татковата куќа, се враќаат и го испраќаат и кумот со се дар исто како што го донесоа. Кумот редовно е придружуван од една фамилија маж и жена венчани кои го носат поклонот на кумот секогаш кога треба да го донесат на свадба или да го испратат, овие се наречени рацои(устрчници).

Кумот се задржува од генерација на генерација, промената на кумот без нивна дозвола се смета за голем грев и казна од Бога. Со кумот не треба да се караш и да го лажеш затоа што ќе те стигне кумовата клетва. Прекинување на кумството се случува само кога умираат децата на кумашниците или кога кумот нема машки деца. Секогаш кога се кани кумот што ќе се испие од пијалокот го надополнува кумот на место.

Не треба да се заборава ниту бричењето на младоженецот ритуал кој означува премин во светот на возрасните. Шаферот го бричи младоженецот во присуство на родителите, роднините и пријателите. Се кажуваат шеги, а музиката пее песни кои му спомнуваат за безгрижниот младешки живот и за одговорностите кои го чекаат. По бричењето младоженецот заедно со шаферот одат дома кај невестата а таму ги

Tradiții și obiceiuri macedonene

După toate acestea ginerele își invită viitoarea nevestă la el acasă la nunta mare, iar până acolo muzica și strigătele de bucurie ale fetelor și băieților care-i însoțesc fac să răsunе ulițele satului. De asemenea și mesele unde vor sta tinerii necăsătoriți sunt special separate și amenajate.

Petrecerea din sâmbăta nunții se desfășoară până târziu și când lumea se retrage către casă, ginerele și tineretul însoțește mireasa până la casa părintească apoi revine să conducă nașii cu plocon și cu alai așa cum de altfel i-a și adus. Nașul de obicei este însoțit de o familie, soț și soție cununăți, care duc plocoanele nașului de fiecare dată când este adus și dus de la nunta, aceștia se numesc rățoi deoarece sub povara plocoanelor au mersul ca al rațelor.

Nașii se păstrează din generație în generație, schimbarea acestora fără voia lor se consideră mare păcat și pedeapsă de la Dumnezeu. Cu nașul nu trebuie se te certți sau să-l minți că te ajunge blestemul generațiilor de nași. Întreruperea nășiei se face numai în cazul când mor copiii finilor sau când nașul nu are băieți. Întotdeauna din plocoanele primite nașul înapoiază câte ceva din ele finilor.

Nu trebuie să uităm nici bărbieritul ginerelui care reprezintă ritualul de maturizare. Mirele, așezat pe un scaun în grădina de flori a casei, înconjurat de părinți, rude și prieteni este „bărbierit” de cumnatul de mână. Se fac fel de fel de glume, iar lăutarii îi cântă la spate amintindu-i de frumusețea vieții de dănac și de responsabilitățile ce îi revin pe viitor.

După bărbierit ginerele și cumnatul de mână însoțiți de lăutari merg la mireasă unde vor primi câte un peșchir foarte mare și foarte frumos, țesut din borangic.

Macedonencele țeseau la război aceste

даруваат со големи пешкири исткаени од свила. Од ткаенините на разбој од македонките доминирале жолтата, црвената, зелената и сината боја.

Секако овие бои имале своја симболистика, тоа било начин на пренесување без зборови на минатото, сегашноста и дури и иднината на македонскиот род.

Во куќата на идните родители, зетот нуди пијалок од кој го носел со него, по една чаша сливова ракија. Кога заминува од кај невестата им дава чаша ракија на пријателите, познаниците и тие кои ќе ги сретне по пат.

Кога ќе пристигне дома од кај невестата, веднаш го испраќа и кумот придружен од роднините

Кумовите го очекувале доаѓањето на младоженецот и свадбарите кои се нини роднини и кои ги придружуваат за цело време на свадбата и ги честат со ракија и мезе. Потоа кумовите заедно со свадбарите се упатуваат кон домот на невестата каде се примени со многу љубов и почит. Младоженецот и шаферот ја носат кокардата ставена од кумот.

Родителите на невестата ги пречекуваат со полни маси питу, пиене, јаболка златни и румени.

Кумата потпомогната од девојките ја спрема короната на невестата, која додека ја подготвуваат се гледа во огледало кое го држи шаферката. Друго девојче донесува еден сад со црвен здравец и ја става на масата заедно со невестинскиот венец. Откако ќе и се стави короната се донесува и невестинската погача, кумата ја држи над глава на невестата а потоа и дава да касне и да се напие црвено вино. Истото го повторува три пати каснува од погачата и пие вино. Потоа крши парчиња од погачата и им дели на свадбарите на сите четири

Tradiții și obiceiuri macedonene

minunății iar în multitudinea de alesături de culoare galbenă, roșu, verde, albastru își spuneau toate dorurile.

Bineînțeles că aceste alesături aveau fiecare o simbolistică aparte, erau o transmitere fără cuvinte a trecutului, prezentului și chiar viitorul neamului macedonean.

La casa viitorilor părinți, ginerele oferă din ulciorul care-l poartă cu el, câte o ceașcă de rachiu din prune. Plecând de la mireasă același lucru îl face oferind câte o ceșcă de rachiu prietenilor, cunoscuților și altor persoane întâlnite pe drum.

Ajuns acasă de la mireasă, acesta imediat purcede acasă la nași însoțit de rude și de „rățoi”. Rățoii sunt un bărbat și o femeie, căsătoriți, rude apropiate, care au sarcina ca pe toată durata nunții să care ploconul pentru naș.

Nașii așteptau sosirea mirelui și servesc nuntașii care sunt rudele lor, care îi însoțesc peste tot la nuntă, cu plăcinti felurite, vin și rachiu. În continuare, nașii însoțiți de nuntași se îndreaptă către casa miresei unde sunt primiți cu multă dragoste și respect. Mirele și cumnatul de mână poartă în piept cocarda pusă de către naș.

Socrii mici îi așteaptă cu mesele pline cu plăcinti, băutură, mere aurii și rubinii.

Nașa ajutată de fete, îi așează miresei coronița. În continuare, așezată pe scaun între flori, aceasta se privește în oglinda ținută de domnișoara de onoare. O altă copiliță aduce un vas cu o mușcată roșie și o așează pe masă unde este coronița și celelalte podoabe ale miresei. După ce i se pune coronița este adus colacul miresei, nașa i-l ține deasupra capului apoi îi dă acesteia să muște puțin dintr-o margine și să guste dintr-un pahar cu vin roșu. Întoarce turta ușor și

страни а виното од чашата исто така го потурива на четири страни.

Невестата не станува од на стол додека кумата не и даде колку повеќе пари. Откако ќе ги добие парите и бакнува рака на кумата и, и заблагодарува, се завршува со оро и сите тргнуваат на венчавка.

До пред олтар кумот го води момчето а кумата невестата. Венчавата во православна црква се одвива во мир и тишина со христијански обреди.

Кога младоженците излегуваат венчани од црква надвор се фрла по нив со ориз, жито и ситни пари за да имаат младоженците среќен живот и да го продолжат родот со здрави деца. По венчавката сите свадбари играат оро пред црквата а потоа невестата под рака со младоженецот и кумата со кумот сите заедно тргнуваат кон куќата на младоженецот.

Овде свекрвата веќе има подготвено на масите чаши со вино а врз нив благо колаче намачкано со мед и пресолено со сусам и семки од афион, кимен и еден кравајче непотквасен леб убаво накитен и печен под вршник наместа насолен со сол. Свекрвата и дава на снаата да касне од кравајчето и сол и чаша вино, истото го повторува уште два пати. Откако ќе го направат тоа невестата и бакнува рака на свекрвата и ја прегрнува идната мајка.

Се покануваат сите на гозба, попладне младоженците и нивните родители седнуваат на маса полна со бочви вино и им заблагодаруваат на свадбарите што биле присутни и што ја споделиле со нив големата радост.

Гостите им посакуваат на младоженците се најдобро во животот и постојано да му

mireasa repetă gestul de trei ori din trei locuri diferite și la distanțe aproximativ egale. La fel procedează și cu vinul. Apoi rupe bucăți și le aruncă nuntașilor în cele patru zări, iar vinul din pahar îl azvârle tot în patru zări.

Mireasa nu se ridică de pe scaun până când mirele nu-i dă bani cât mai mulți. După ce-și primește banii mireasa merge și pupă mâna nașei mulțumindu-i.

După ce se termină hora, alaiul nunții pleacă la biserică cu mirii și nașii pentru cununia religioasă.

Până la biserică mireasa este condusă de nașă, iar mirele de către naș.

Slujba cununii religioase decurge în liniște și pioșenie ținându-se în biserici cu ritualuri ortodoxe.

Când ies din sfântul lăcaș mirele și mireasa cununați se aruncă peste ei cu grâu sau orez, bomboane și mărunțiș ca să aibă viața plină de belșug, prosperitate și să perpetueze viața având copiii sănătoși. În fața bisericii se joacă o horă de către toți nuntașii, după cununie mireasa merge la braț cu mirele, nașa cu nașul urmați de ceilalți nuntași în drum către casa ginereului.

Aici deja soacra mare are o masă pregătită plină cu pahare cu vin având deasupra lor câte un baton apetisant uns cu miere și semințe de susan, mac etc. și o azmă (pâine nedospită) de pâine frumos împodobită, coaptă în țest, presărată din loc în loc cu sare. Soacra mică îi dă miresei să muște din azma de pâine și să guste și din sare și din vinul roșu dintr-un pahar. Soacra îmbie mireasa să procedeze de trei ori la fel. După ce se încheie acest ritual mireasa pupă mâna soacrei și își îmbrățișează viitoarea mamă.

Sunt poftiți cu toții la ospăț, spre după amiază mirii și cuscrii merg la mese cu carafele pline cu vin și le mulțumesc mesenilor că au venit să le fie alături la marea bucurie.

заблагодаруваат на бога за се што имаат.

Додека примаа честитки невестата поминува по ред кај сите гости и им бакнува рака а тие и даваат пари и се радуваат за тоа што свекорот и свекрвата погодиле добра и послушна снаа.

Откако ќе завршат со честитањето и наздравувањето со сите учесници на среќниот настан, невестата и нејзината мајка повелаат во куќата на младоженецот каде што е чеизот и бовчалокот на невестата. Должноста за подготовка на подароци за свадбарите е на мајката на невестата. Тогаш сите три заедно ги даваат даровите, најпрвин на кумот, на свекрвата, роднините и на свадбарите.

Дарот на кумот го изнесуваат помлади девојки или роднини и го поставуваат надвор за да може да биде виден.

Кумовите го добиваат најубавиот и највредниот подарок.

На маса се поставуваат даровите на свекрвата: дипла или ќилим, платно белено, кошули од топено платно, пешкири и марами се тоа ткаено на разбој од страна на невестата.

Откако ќе се подари дарот на свекрвата, мајката на невестата потпомогната од други млади девојки оди од маса на маса и ги разделува даровите на останатите свадбари.

Невестата се до свадбата со помош на својата мајка ги ткаела сите тантели и платна со кои ќе си го ќити чеизот.

Сама ги шие моделите од машките и женските кошули кои ќе му ги дари на младоженецот, свекрвата, свекорот како и на золвите и деверите.

Од тука сите свадбари се покнети во кочи и одат во момината куќа заедно со музиката.

Tradiții și obiceiuri macedonene

Oaspeții urează mirilor să aibă toate cele bune în viața lor și să-i mulțumească neconținut lui Dumnezeu pentru tot ce au.

În timp ce erau felicitați de către nuntași mireasa pupa mâna fiecăruia în parte iar aceștia îi dădeau bani, bucuroși pentru socrii mari că au nimerit o noră ascultătoare și respectuoasă.

După ce termină urările și norocitul cu toți participanții la fericitul eveniment mireasa și mama ei poftesc în casă mama mirelui, unde se află lada de zestre a miresei. Este datoria soacrei mici să pregătească darurile de nuntă. Împreună, cele trei aleg darurile pentru nași, pentru soacra mare, rude și nuntași.

Soacra mică își cheamă ajutoare câteva neveste, rude apropiate, astfel că acestea ies din casă ducând darurile pentru nași și le așează la rând să poată să fie privite.

Nașii primesc cel mai ales și cel mai bogat dar.

Pe o masă se așează darurile soacrei mari: covor sau macat, metraje de pânzeturi albite, cămăși din pânze topite, peșchire și marama toate țesute la război în casa miresei.

După aranjarea darului de soacră, mama miresei ajutată de câteva neveste, merge la mese și oferă restul darurilor pregătite rudelor și nuntașilor.

Mireasa a lucrat până la nuntă toate dantelăriile și șebacele cu care își va împodobi lucrurile de zestre ajutată de mama ei.

Singură coase modelele de pe cămășile femeiești și bărbătești pe care le va dărui mirelui, soacrei și socrului precum și pe cele ale cumnaților și cumnatelor ei.

Toate aceste daruri vor fi oferite acestora precum și rudelor și nuntașilor înainte de a se juca turta

Свекорот претходно ги договара кочиите и ги позајмува и од роднините кои имаат и изнајмува и други за да може да ја прошета свадбата на сопствениот син низ селските улици.

Кога ќе пристигнат пред момината куќа нејзините родители ги покануваат на благи пители и на вино и ракија.

Се игра моминото оро а на оро се фаќаат сите свадбари, на рамо носејќи го приманиот дар. Сите дарови се играат на оро.

Мажите кои го носеле дарот на кумот со уште двајца посилни мажи сите заедно го креваат кумовиот дар на поздрава даски и го играат на сред оро кренат на раце за да може да се види дарот на кумот и од подалеку од на улица.

Во исто време невестата ја игра и невестината погача, погача убаво накитена со сонца од меко и благо тесто, премачкана со мед и ставени на нејзе црвени трендафили.

Невестата носејќи ја погачата в раце почнува да се движи во спротивен тек на оро и играјќи почнува да крши и да дели парчиња од убавата погача на секој млад (немажени или неженети), крши погодни парчиња за да може да има за колку повеќе.

Кога ќе им даде на сите од оро доколку остане од погачата излегува од оро и дели од парчиња од вкусната погача и на тие кои ја гледаат свадбата се додека не ја подели целата на колку повеќе луѓе.

Свекотрот во кочија, со музика ја шета свадбата низ селските улици и потоа повторно се враќаат на заедничката свадба каде продолжува гозбата, а мажите и жените чиниш се натпреваруваат во играњето на убавите и

în hora miresei.

Nuntașii sunt poftiți în trăsurile și o pornesc cu toții la casa miresei împreună cu lăutarii.

Socrul mare cu mult timp înainte se ocupă, apelând la toate rudele cu trăsurile, iar dacă e om cu „stare” tocmește și alte trăsurile pentru a plimba pe ulițele satului nunta feciorului său.

Ajunși la destinație, socrii mici invită nuntașii să servească plăcinti alese, vinuri și rachiu.

Se joacă hora miresei prinzându-se cu toții în joc, având pe umăr darul primit. Toate darurile se joacă în horă.

Bărbații care au cărat darul nașului așezat pe niște scânduri zdravene și alți doi bărbați la fel de vâjnoși care au cărat masa cu darul socrilor mari intră în horă cu ele și le joacă în ritmul acesteia, ridicându-le deasupra capului pentru a putea fi văzute de departe de pe uliță.

În acest timp colacul miresei este jucat puțin de către aceasta, el fiind o turtă impresionantă, frumos împodobită cu mulți sori din cocă fragedă și dulce, unsă cu miere, pe care sunt înfiți trandafiri roșii.

Mireasa purtând turta pe brațe se îndreaptă mergând încet în sensul invers în care se joacă hora și dansând oferă fiecărui tânăr sau tinere (necăsătoriți) câte o bucată din aceasta și câte un trandafir. Are grijă să rupă bucăți potrivite ca mărime ca să dea la cât mai multe persoane.

După ce oferă tineretului bucăți din turtă și trandafiri, continuă ritualul și oferă celor din horă bucăți delicioase din turtă și trandafirii. Dacă mai rămâne din turtă, iese din horă și împarte celor care privesc, până o termină.

Se urcă în trăsurile și socrul mare, cu fală, plimbă nunta pe toate ulițele satului, apoi revine la nunta mare

комплексни ора.

По полноќ се оди кај кумот со печено прасе во тава а кумот фрла пари во исто време се прават шеги и смеи, се наддава на дарот една нова можност за радост, смеа и добро расположение а потоа повторно се игра и пее и на младите им се посакува среќен брак со многу деца.

Во раните зори кога петлите ќе пропеат, кумата ја открива невестата заемајќи и го венецот од на глава и и врзува една марама од свила. Во тоа време музиката и свири на невестата „до вчера беше со девојките, денес си со невестите“.

Свекрвата го праќа устрчникот да ги испрати кумовите дома. Свадбарите заминуваат сите дома.

Тој ден свекрвата и испраќа на мајката на невестата блага црвена ракија симболизирајќи ја девственоста на невестата.

Ракијата ја носи шаферот заедно со младите со песна и музика весели дека младоженецот има невина и чесна невеста.

Во случај кога невестата не е невина мора да претрпи тешка казна, поради тоа ќе мора да оди на плуг или на магаре низ сите селски улици и се прекинува свадбата.

На зајдисонце родителите на невестата пред нивната куќа собират куп дрва ги палат и на нив греат во еден сад ракија. На маса поставуваат различно мезе, леб печен под вршник, и голем глинен сад со мнгу земјени чаши.

Додека се загрева ракијата се покануваат роднините и соседите. Се полни земјениот сад и сите се веселат, кажуваат шеги се пеат песни, јадат и пијат од мезето и загреаната ракија.

Во тоа време невестата се облекува во понеделничката носија купена од свекорот а пак на

unde ospățul continuă, bărbații cu nevestele lor se întrec în jocurile care mai de care mai complexe dar și frumoase.

După miezul nopții se strigă darul, nou prilej de bucurie, haz, voie bună, ca apoi să se încingă horele și se merge la naș cu o tavă pe care se află un purcel cu măr în gură, la care nașul aruncă bani și se fac diverse glume, în același timp se urează casă trainică și îndestulată și cu mulți copii la masă.

În zori la cântatul cocoșilor, nașa dezvelește mireasa luându-i coronița de pe cap și îi leagă peste cosițe marama de borangic. În acest timp lăutarii îi cântă miresei „ieri erai cu fetele, azi ești cu nevestele”.

Socrii mari trimit rățoii cu plocon și cu lăutari să ducă nașii acasă. Nuntașii se retrag fiecare la casele lor.

Până în ziuă soacra mare trimite soacrei mici un ulcior cu țuică roșie dulce care simbolizează fecioria miresei.

Ulciorul este dus la socrii mici în chiuiturile de veselie ale cumnatului de mână și ale tinerilor bucuroși că mirele are o nevastă cinstită și frumoasă.

În caz că mireasa nu este fecioară cade o grea pedeapsă asupra ei deoarece va fi plimbată în tot satul, pe toate ulițele pe diverse obiecte sau animale (grapă, măgar, etc) și se oprește nunta.

La răsăritul soarelui socrii mici scot în ulița din fața casei lemne și peste un foc zdravăn pun să fiarbă un ceaun cu rachiu. Scot și o masă pe care aduc străchini cu murături diverse, pâine în țest, și un ghivici mare din lut cu multe cești tot din lut.

În timp ce țuica fierbe sunt chemate rudele și vecinii de pe uliță. Se umple ghiviciul cu țuică și cu toți se înveselesc, vorbind pe întrecute, mâncând cu poftă și bând din cești cu aceeași poftă rachiul tare și aromat.

глава си ја става шамијата добиена од кумата.

Роднините се облекуваат во убави македонски народни носии и придружени од музиката тргнуват со оро и песна низ село, и ја попраќаат невестата до на чешма.

Невестата, шаферот, младите, сите остануваат на чешма да земат вода а постарите со оро и песна продолжуваат низ село.

На чешма невестата, од кофата накитена со свилена марама и зелени невестини цвеќиња, со букетот од босилок прска на исток, на запад, на север и на југ и потоа ја истура кофата удирајќи ја со ногата.

Го повторува истото три пати прскајќи ги девојките, момчињата и децата. Затворајќи го и овој обичај невестата придружена од останатите се враќа во нејзиниот нов дом кај младоженецот.

Свекрвата и мајката на невестата заедно со другите свадбари одат низ село да ги видат соселаните. Запираат кај сите роднини и ближни а овие ќе им дадат живина за почеток на ново богато домаќинство.

Роднините кои одат со свадбената поворка цело време играат и ан одење и на враќање. Се враќаат весели на свадбата играјќи пеејќи и со раце полни дарови.

Кога ќе пристигнат дома, свадбарите кои играле и пееле по селските улици се подмиваат го променуваат костимот напращен од прашина и одмараат до доаѓањето на кумовите.

Готвачката веќе ги има подготвено специјалитетите и од нив се шири мирис кој те демнее на гозба.

Устрчникот со поканата подготвена тргнува заедно со роднините и музикантите, младоженците,

Tradiții și obiceiuri macedonene

Între timp mireasa se îmbracă în ținuta de luna nuntii cumpărată de socri mari iar peste păr își leagă marama de nevestă primită de la nașă.

Rudele îmbracă frumoasele costume populare macedonene și secondați cu toții de lautari pleacă cu hora prin sat, însoțind mireasa cu alaiul ei până la fântână.

Mireasa, cumnatul de mână, tineretul, rămân la fântână să ia apă iar hora soacrelor își continuă drumul.

La fântână, mireasa, din găleata împodobită cu maramă de borangic și flori frumoase verzi de miresică, aruncă cu buchetul din busuioc apă la răsărit, la apus, la miazăzi și la miazănoapte apoi răstoarnă găleata cu piciorul.

Face acest lucru de trei ori stropind fetele, băieții și copiii. Încheind și acest obicei mirerasa însoțită de alaiul ei revine la casa mirelui, acum noua ei casă.

Între timp soacrele se deplasează pe toate ulițele satului ca să le vadă lumea. Se opresc la toate rudele și prietenii apropiați de unde vor primi de fiecare dată, de la fiecare casă, câte o pasăre pentru a începe tinerii o gospodărie îmbelșugată.

Rudele care merg în hora soacrelor, atât bărbații cât și femeile, joacă tot drumul la ducere și la întoarcere. Se întorc la nuntă bucuroși, jucând și chiuind cu brațele pline de cadouri.

Ajunși acasă nuntașii care s-au plimbat pe ulițele satului jucând și chiuind se spală, își schimbă costumele prafuite de colbulul ulițelor și se odihnesc până vin nașii.

Cuinița are deja bucatele pregătite care, încă fierbinți și aburinde, răspândesc în tot oborul mirosul lor îmbietor.

Rățoiul cu ploconul pregătit pleacă cu rudele,

да го покани и придружува кумот повторно на свадба. Кога ќе пристигнат младоженците седнуваат свртени кон кумот и со грбот кон останатите, покажувајќи почит кон кумовите.

Продолжуваат до доцните часови со веселба со смеа и шега додека можат да издржат.

По сиве овие настани завршува свадбата и еден прв дел од животот на еден брачен пар кој се наоѓа на почетокот на својот заеднички семеен живот.

Господ ја благословил свадбата од Кана Галилеја како и раѓањето на синови и ќерки.

Младоженците земаат благослов и од родителите кои ќе им помагаат и ќе ги поддржуваат потсетувајќи ги дека треба да ја почитуваат заклетвата дадена в црква на религиозната венчавка, да ги растат децата со вера во Бога и со светост да ги почитуваат традициите и обичаите наследени од нивните предци македонци, а како добри христијани имаат должност да ги пренесат на идните генерации.

Собрани од Константина Думитреску, Ани и Михаил
Иримија, од старите македонки од месноста
Урзикуца општина Долж

Овие свадбени обичаи се зачувани во различни зони на Македонија до ден денес и се прават да не се изгубат. До толку повеќе етничките македонци од Олтенија кои поминаа низ многу тешкотии и платија многу даноци за да можат да ги зачуваат овие ритуали и обичаи донесени од македонците на овие краишта пред десетици или стотици години заено со нивното доаѓање.

***ДУМИТРЕСКУ Константина
Претседател Д.М.Р.***

Tradiții și obiceiuri macedonene

mirii și lăutarii să îi invite și să însoțească pe nași din nou la nuntă. Se pune masa cu nașii, mirii, cuscrii, rudele, prietenii și vecinii. Mirii se așează cu fața la nași și cu spatele la boltă, la toate mesele care se pun cât durează nunta, astfel arătând respect pentru părinții spirituali.

Cheful început cu veselie și cu glume șugubețe continuă până la epuizare.

Petrecerea aceasta încheie nunta și un prim capitol din viața unui cuplu aflat la începutul vieții de familie.

Dumnezeu a binecuvântat nunta din Cana Galilei precum și nașterea de fii și fiice.

Mirii primesc binecuvântarea părinților lor care îi vor ajuta și sprijini tot timpul, amintindu-le să-și respecte jurămintele luate în biserică la cununia religioasă, să-și crească copiii cu frica lui Dumnezeu și să respecte cu sfințenie tradițiile și obiceiurile moștenite de la strămoșii lor macedoneni, iar ca buni creștini vor avea datoria sacră de a le transmite întocmai generației viitoare.

Culese de Constantina Dumitrescu, Ani Irimia, de la
bătrâne macedonence din localitatea Urzicuța județul
Dolj

Aceste obiceiuri de nuntă se mai păstrează în diferite zone ale Macedoniei și astăzi și se practică cu strictețe pentru a nu se pierde. Deși au trecut prin multe greutăți și au plătit multe tribute pentru ca „viața de macedonean” să dăinuie peste veacuri, etnicii macedoneni din zona Olteniei au reușit să nu piardă aceste minunate ritualuri și obiceiuri macedonene, aduse o dată cu ei acum sute de ani în România.

***DUMITRESCU Constantina
Președinte A.M.R.***

Cine suntem noi ?

Asociația Macedonenilor din România a fost înființată în anul 2000 ca urmare a inițiativei unui grup de macedoneni inimoși.

Din anul 2001 asociația noastră este membră, alături de organizațiile tuturor celorlalte etnii din România, în Consiliul Minorităților Naționale, organ consultativ de specialitate al Guvernului României.

Încă din anul înființării sale A.M.R. a reușit să obțină sprijinul etniei macedonene și implicit voturile necesare pentru a avea reprezentare parlamentară.

La alegerile din anul 2004 susținerea primită de către AMR din partea macedonenilor a fost și mai mare, etnia macedoneană fiind reprezentată acum în Parlamentul României, Camera Deputaților, de către Liana Dumitrescu, vicepreședinte AMR.

Vă puteți adresa dnei. deputat Liana Dumitrescu atât prin intermediul conducerii filialelor AMR, cât și la biroul parlamentar din București str. Thomas Masaryk nr. 29 sector 2, telefon 021 - 212. 09. 22, fax. 021 - 212. 09. 23, de luni până sâmbătă, între orele 10 - 19 sau la e-mail-ul: lianadumitrescu2000@yahoo.com sau lianadumitrescu@cdep.ro.

Care este scopul nostru ?

Scopul A.M.R. este acela de a:

- Reprezenta public, promova și ocroti interesele etniei macedonene din România;
- Aprofunda cunoașterea culturii, limbii și istoriei macedonenilor;
- Apăra și lărgi drepturile individuale ale membrilor minorității macedonene din România;

- Întări raporturile de colaborare româno-macedonene.

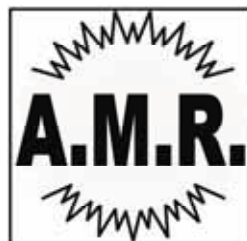
Care sunt realizările noastre ?

Asociația Macedonenilor din România, prin efortul membrilor săi, a reușit să-și concretizeze o parte din țelurile sale:

- Înființarea a 45 de filiale în 20 județe,
- Organizarea de cursuri de limbă macedoneană,
- Editarea de publicații de interes pentru membrii etniei,
- Editarea creațiilor literare ale autorilor de origine macedoneană,
- Organizarea de expoziții și manifestări ale artiștilor aparținând etniei,
- Acordarea de premii și burse celor mai meritoși membri ai etniei,
- Organizarea de seminarii, mese rotunde și dezbateri pe teme de interes specifice,
- Organizarea de tabere și excursii pentru cei mai meritoși membri, în special copii și tineri, în România și în Macedonia,
- Înființarea unei trupe de teatru de copii,
- Înființarea mai multor ansambluri folclorice - ansamblul "Ilinden 2002", ansamblul "Raze Macedonene", ansamblul "Soțte", ansamblul "Fii Soarelui".
- Sărbătorirea principalelor evenimente laice și religioase din viața macedonenilor,
- Acordarea de ajutoare membrilor etniei aflați în nevoie,
- Dezvoltarea conștiinței de etnic macedonean,
- Păstrarea și transmiterea generațiilor tinere a patrimoniului tradițional macedonean.

Planuri de viitor

- Continuarea programul de promovare și sprijinire a artiștilor din diverse domenii și în special a copiilor și a tinerilor talentați,
- Înființarea unui muzeu etnografic macedonean,
- Organizarea propriului festival folcloric,
- Acordarea de burse naționale și internaționale pentru cei mai merituoși copii și tineri,
- Derularea de programe tradiționale pentru vârstnici,
- Implicarea tinerilor în păstrarea și dezvoltarea moștenirii culturale tradiționale,
- Implicarea dumneavoastră în programele și proiectele noastre aflate în derulare,
- Și multe altele ...

Sediul central al Asociației Macedonenilor din România:
București, strada Thomas Masaryk, nr. 29, sector 2,
Telefon : 021 - 212.09.22
Fax : 021 - 212.09.23
E - mail : asmacedonenilor@yahoo.com.sg
www.asociatia-macedonenilor.ro